

Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2020

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

Gelet op artikel 3 van de Algemene subsidieverordening Zuid-Holland 2013 en artikel 1, sub c, van de Subsidieregeling erfgoedlijnen Zuid-Holland;

Overwegende dat de provincie Zuid-Holland conform het Coalitieakkoord 2019-2023 Elke dag beter. Zuid-Holland door gaat met erfgoedlijnen;

Besluiten:

Vast te stellen het "Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2020".

De provincie Zuid-Holland zet zich conform het Coalitieakkoord 2019-2023 Elke dag beter. Zuid-Holland in voor het behoud en beleefbaar maken van erfgoed voor publiek. De provincie richt zich hierbij op zeven erfgoedlijnen in de provincie Zuid-Holland zoals opgenomen in de Omgevingsvisie Zuid-Holland. De erfgoedlijnen bestaan uit de volgende objecten en elementen:

Atlantikwall

De erfgoedlijn Atlantikwall bestaat uit het samenhangende complex van bunkers/ bunkercomplexen, tankgrachten, maar ook zogenaamde zachte resten, die langs de kust zijn gebouwd of benut als onderdeel van de Atlantikwall. Deze Duitse linie had als doel de geallieerden buiten Nederland te houden en zo een tweefrontenoorlog te voorkomen. Zwaartepunten in Zuid-Holland zijn onder meer de Festung Hoek van Holland, de verdedigingswerken in/ bij Den Haag/ Scheveningen, Katwijk en Noordwijk en enkele verdedigingswerken op de Zuid-Hollandse eilanden Voorne-Putten en Goeree-Overflakkee.

Naar aanleiding van de kwaliteitsslag erfgoedlijnen ligt de nadruk op betere benutting van het bestaande en reeds ontwikkelde door de inzet van publieksbereikvergroten en verbindende maatregelen en minder op nieuwe ontwikkeling.

Goeree-Overflakkee

De erfgoedlijn Goeree-Overflakkee wordt bepaald door de elementen die te maken hebben met de rol van het water. Het gaat dan vooral om de havenkanalen met de omliggende cultuurhistorische landschapselementen (zoals de ringdijken, de kreken, uitwateringssluizen e.d.), de liniedijk en de verdedigingswerken in Ooltgensplaat, enkele monumentale objecten zoals de Vuurtoren en de cichoreifabriek Ceres in Ouddorp, tracégedeelten van het aan de havenkanalen verbonden voormalige RTM-tramnet, elementen die te maken hebben met de Watersnoodramp 1953 en enkele historische elementen in Middelharnis die herinneren aan de geschiedenis van de visserij (Menheerse werf).

De focus ligt op de doorontwikkeling/kwaliteitsimpuls van de erfgoedlijn in twee bewegingen: omhoog (een weider perspectief; focus op het hogere schaalniveau en samenhang (objecten, de dorpen en polders en dijken) en vooruit (toekomstige ontwikkelingen als energie, klimaatverandering, toerisme, uitbreiding woongebieden)). Daarnaast blijft het vergroten van het publieksbereik prioriteit, naar de eigen inwoners, maar ook naar tijdelijke bezoekers, zoals zakelijke bezoekers, toeristen en recreanten.

Landgoederenzone

De erfgoedlijn Landgoederenzone bestaat uit buitenplaatsen, landgoederen en kastelen, waaronder de landhuizen met hun tuinen en parken, en gerelateerde objecten zoals oranjerieën, koetshuizen en portierswoningen. De Landgoederenzone loopt geografisch langs de binnenduinrand, op de strandwallen tussen het Westland tot en met Noordwijkerhout en Hillegom en langs de trekvaarten Vliet en Haarlemmertrekvaart. De buitenplaatsen, landgoederen en kastelen in de Landgoederenzone zijn meestal voorzien van ruimtelijke bescherming, zoals een landgoed- of kasteelbiotoop.

Onder de noemer *Hollands Buiten* werkt de erfgoedtafel aan het behouden en verbeteren van de landgoederenzone, het realiseren van economische dragers en het vergroten van de herkenbaarheid en samenhang tussen de landgoederen. Met het visiedocument *Hollands Buiten, ruimtelijk beeld voor de landgoederenzone* wordt gewerkt aan het realiseren van deze ambities, onder het motto:

'Hollands Buiten, verassend rijk aan cultuur, historie, natuur en rust'.

Limes

De erfgoedlijn Limes volgt het historische tracé van de Romeinse Limes (de Limes), langs de Oude Rijn. De erfgoedlijn bestaat uit archeologische resten van forten (castella), wachttorens en burgernederzettingen (vici), verbonden door de Limesweg. Daarnaast behoren de Vliet (Fossa Corbulonis / Corbulogracht) en Forum Hadriani (Civitas Cananefatium) tot de erfgoedlijn Limes. Ter voorbereiding op de mogelijke nominatie van de Romeinse Limes tot UNESCO werelderfgoed, wordt bij de ontwikkeling van de erfgoedlijn ingezet op de Oude Rijn als Romeinse Waterbaan, met de Romeinse schepen van Zwammerdam als merk van de Zuid-Hollandse Limes en met gevisualiseerde en beleefbare castella, die door routes over land en water zichtbaar en beleefbaar met elkaar worden verbonden en ingebed in een voor de recreant en toerist interessant Romeins aanbod.

Oude Hollandse Waterlinie (OHW)

De erfgoedlijn Oude Hollandse Waterlinie bestaat uit elementen die het functionele defensiewerk uit de periode 1672 belichten. Het gaat daarbij om de inundatiekommen en inundatiegebieden. Dit zijn de gebieden die om militair tactische redenen onder water konden worden gezet. Het waterpeil werd zo gekozen dat het gebied noch begaanbaar, noch bevaarbaar was. Daarnaast behoren de stedelijke vestingen, de dijken en kades langs de rivieren en rond de te inunderen polders, de inundatiesluizen, forten en schansen tot deze erfgoedlijn.

In het kader van de kwaliteitsslag erfgoedlijnen is een actualisatie van de gebiedsvisie Oude Hollandse Waterlinie 2022 gemaakt dat dient als eindbeeld voor de erfgoedlijn. Hierin staan drie verhaallijnen centraal: de waterlinie van het rampjaar 1672, het grootschalige experiment van de inundatie en het strategisch landschap van de Gouden Eeuw stad en ommeland.

Trekvaarten (Haarlemmer Trekvaart, Vliet, Schie, Maassluizervaart en Vlaardingenvaart)

De erfgoedlijn Trekvaarten gaat over de 'Intercity van de Gouden Eeuw' en vertelt het verhaal van de voor de mens gegraven waterverbinding met trekschuiten- en jaagpadenstructuur. Het bestaat uit de historische transportassen tussen de opkomende Hollandse steden: het water en de oevers langs de trekvaartverbindingen Haarlemmertrekvaart, Vliet, Schie en Delflandse trekvaarten. Met het platform Hollands Welvaren wordt ingezet op de beleefbaarheid en benutting van deze historische vaarwegen. De trekvaart gebonden elementen worden teruggebracht, trekvaarthavens (overstaphaltes/ knopen) worden benadrukt, het vaarnetwerk wordt versterkt en er is meer publieksbereik en promotie van de erfgoedlijn.

Waterdriehoek

De erfgoedlijn Waterdriehoek wordt gevormd door Werelderfgoed Kinderdijk, de Biesbosch en de Drechtsteden en vertelt het verhaal van het water, mensen en machines in Zuid-Holland. De Waterdriehoek bestaat uit de volgende elementen: de rivieren Oude Maas, Merwede en Noord en hun oevers en dijken, historische waterstaatsobjecten zoals molens en gemalen, buitendijkse elementen als griendheuvelds en griendketen, eendekooien en watergebonden industriële objecten als scheepswerven. De aandacht zal de komende jaren worden verlegd van afzonderlijke iconen naar verbinding tussen de iconen (van losse objecten naar lijn). De focus wordt minder gericht op recreatie/toerisme en meer op ruimtelijke kwaliteit (oeverkwaliteit). Er wordt voorrang gegeven aan fysieke, robuuste projecten.

Met de Subsidieregeling erfgoedlijnen Zuid-Holland 2020 kunnen uitsluitend subsidies worden aangevraagd voor projecten uit het Maatregelenpakket erfgoedlijnen. In onderstaande tabel worden de projecten, partijen, subsidiebedragen en prestaties genoemd waarvoor subsidies kunnen worden aangevraagd in het kader van de Subsidieregeling erfgoedlijnen Zuid-Holland 2020.

Atlantikwall			
Subsidieontvanger	Maximale subsidie	Projectnaam	Prestaties
Stichting Europees Erfgoed Atlantikwall	€ 25.000	Bunkerdag 2020	Organisatie van de Bunkerdag 2020 (6 juni 2020) met minimaal 95 opengestelde bunkers, inclusief een uitgebreide (educatieve) programmering.
Bureau St. WO2 Erfgoed	€ 23.500	Met de camera & karabijn aan de kust	Ontwikkeling van 1 blog (bereikbaar via het opgezette AW-platform) waarop: <ul style="list-style-type: none"> - 3 jaar lang wordt gemiddeld tweewekelijks 1 nieuwe (historische) foto met bijschrift/ uitleg geplaatst; - Reizende tentoonstelling met bovengenoemde foto's op minimaal 3 locaties gepresenteerd incl. lezing; - Foto's gebundeld in uit te geven fotoboek.
Stichting Stelling 33	€ 48.700	Stelling voor Stelling	Vier stellingen (31, 33, 34 en 46) in het voormalige buitenste landfront van de Duitse Vesting Hoek van Holland worden op laagdrempelige wijze beter zicht- en beleefbaar gemaakt. <p>Alle stellingen liggen in de openbare ruimte en worden het gehele jaar door zichtbaar. In de periode mei-augustus 2020 zullen de 4 stellingen en de bunkers minimaal 2x per maand geopend zijn.</p> <p><u>Stelling 46:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Een nieuwe landschappelijke inrichting (heuvellandschap), refererend naar de Duitse situatie; - Behoud van zichtlijnen vanaf de openbare weg; - Realiseren begrazing door 8 schapen; - Uitgraven op oorspronkelijke locatie en terugplaatsen Tobruk. <p><u>Stelling 34:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Herstel loopgravenpatroon middels (permanente) grasbemaaiing; - Realiseren van demontabele aanlegmogelijkheid pendeldienst;

			<ul style="list-style-type: none"> - Ontgraven, toegankelijk maken en deels afsluiten bunker voor open geschutopstelling. <p><u>Stelling 33:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkelen tribune via gebruik van (reeds aanwezige) stalen afsluiters.
Stichting het Zuid-Hollands Landschap	€ 39.555	Herbestemming Stelling van de Monden der Maas en van het Haringvliet	Realisatie van fase 2 (Her)inrichting, gebruik & toegankelijkheid van Fort Noordijk bestaande uit het aanbrengen van basisvoorzieningen conform schetsontwerp.
Atlantikwall Museum Noordwijk	€ 25.000	Herstel uitzicht op zee stroomlijnen administratieve verwerking bezoekers	Herstel uitzicht op zee alsmede stroomlijnen administratieve verwerking bezoekers waarbij: <ul style="list-style-type: none"> - De belemmerende duintop wordt afgegraven/ het zand wordt verplaatst; - Mitigerende maatregelen worden getroffen (voor de zandhagedis) en helm wordt her-/ geplant; - Professioneel kassasysteem gerealiseerd.
Stichting Atlantikwall Museum Scheveningen	€ 84.500	WN 67 Kijkduin (fase 5)	Verbeteringen WN 67 Kijkduin (fase 5): <ul style="list-style-type: none"> - Realiseren originele ingang en deze toegankelijkheid vergroot maken voor mensen met een fysieke beperking door herstel van het gemetselde dak, plaatsing van deuren en aansluiting op het huidige voetpad; - Realiseren uitzichtpunt en luchtwacht door plaatsing van een gestileerde replica overeenkomstig het schetsontwerp met een uitzichtplatform dat via een loopbrug vanaf het voetpad is te bereiken; - Realiseren van noodzakelijke ventilatie.
Stichting Liniebreed Ondernemen	€ 35.000	Mini-Seminar: 'Atlantikwall wie zijn we samen?' en vervolg	<ul style="list-style-type: none"> - Seminar rond het beladen thema Atlantikwallergegoed georganiseerd; - Gezamenlijk en beschreven verhaal, historisch verantwoord en interessant/aantrekkelijk voor een breed publiek; - Consensus over de wijze waarop leden van de erfgoedtafel en

			<p>derden communiceren over en “marketing” bedrijven t.b.v. de Atlantikwall;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gezamenlijk beeldmerk, een uitgewerkte huisstijl en een huisstijlhandboek; - Beeldbank gerealiseerd.
Goeree Overflakkee			
Subsidieontvanger	Maximale subsidie	Projectnaam	Prestaties
Gemeente Goeree-Overflakkee	€ 200.000	Fort Prins Frederik, fase 3 restauratie entree	Gerestaureerde entree van het fort: de poterne, de geschuts-opstelplaatsen, de bomvrije bergplaatsen en de grondlichamen en het geschikt maken van dit deel van de bovenring voor museale en educatieve activiteiten.
Spoon Bouwrestauratie b.v.	€ 185.000	Cichoreifabriek Ceres te Ouddorp, herbestemming pakhuis en fabriek	Herbestemming van het pakhuis en de fabriek van de voormalige cichoreifabriek te Ouddorp tot een breed horecaconcept: brouwerij, bed & breakfast, restauratie e.d. Het pakhuis en de fabriek worden bouwkundig geschikt gemaakt voor de herbestemming.
Spoon Bouwrestauratie b.v.	€ 250.000	Cichoreifabriek Ceres te Ouddorp, restauratie fase 3	Gerestaureerde aanvullende werkzaamheden van de overige delen (fabriek) van de voormalige cichoreifabriek Ceres te Ouddorp. Specifiek gaat het om meerwerk ten aanzien van metselen, timmeren e.d.
Gemeente Goeree-Overflakkee	€ 35.000	Kwaliteitsverbetering krekens: naamstenen	Tussen 25 en 30 gerealiseerde en geplaatste naamstenen bij een aantal door de erfgoedtafel geselecteerde krekens (uit de bestaande 38) op Goeree-Overflakkee.
Gemeente Goeree-Overflakkee	€ 55.000	Gedichten in het landschap bij havenkanalen en krekens	Vier gerealiseerde en geplaatste gedichten op bronzen panelen bij vier geselecteerde krekens op Goeree-Overflakkee liggend aan een fiets-/wandelknooppunt, te weten Manezee, Klinkerlandse Wetering, de Vliegers en Paardengat.
Stichting Eilandmarketing Goeree-Overflakkee	€ 43.968	Kwaliteitsimpuls Communicatie, marketing, publieksbereik	Versterkte inzet van de communicatie-/marketing ter vergroting van het publieksbereik en bekendheid van de erfgoedlijn naar

			<p>de inwoners zelf, maar ook naar de bezoekers van buiten het eiland. Nadrukkelijk wordt er een verbinding gelegd met toerisme en het stimuleren daarvan. Gerealiseerd worden</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erfgoedmagazine 2020 en special erfgoedmagazine Open Monumentendag (OMD) 2020; - Publieksevenement erfgoedlijn OMD 2020; - Ondersteuning, redactie incl. advertenties/advertorials en beheer online-middelen; - Fietspecial Goeree-Overflakkee in FietsActief en huis-aan-huis verspreiding; - Ondernemerstour en twee publieksexcursies.
Gemeente Goeree-Overflakkee	€ 120.000	Kwaliteitsimpuls havenkanaal Middelharnis, fase 2	Reconstructie van de historische (18e-eeuwse) kademuren Spuikade en Vingerling (215m ²), de natuurstenen deksloven (100m) en de historische trap Spuikade naar de haven, het zichtbaar maken van de spuimonding in de kade van de Kaai en de reconstructie van de houten schotten (21m).
Streekmuseum Goeree-Overflakkee	€ 10.000	Het vertellen van 'Het leven tussen en met het water' in het Duits	<p>Op interactieve wijze vertelt het Streekmuseum het verhaal over 'Leven tussen en met het water' van de erfgoedlijn Goeree-Overflakkee aan de Duitse bezoekers door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aanpassing van de tekstborden in de belevingsruimte Virtual Reality (VR) over de Watersnoodramp 1953 (WNR); - Duitse versie van de VR-film over de WNR; - Aanpassing van de touchscreenschermen en aanbieden van drie bestaande filmpjes in het Duits; - Inzetten Duitstalige communicatie, marketing, vergroting publieksbereik i.s.m. Stichting Eilandmarketing Goeree-Overflakkee.

Landgoederenzone			
Subsidieontvanger	Maximale subsidie	Activiteit	Prestaties
Stichting Mooi Voorburg	€ 204.807	Ontwikkeling Park Vreugd en Rust	<ul style="list-style-type: none"> - Terugbrengen narcissenroute in park; - Weghalen oude hekwerken, aanbrengen van nieuwe hekwerken, formeren van slootranden, verwijderen van bestrating en herstellen van grasland; - Opschonen en zichtbaar maken van eiland; - Opschonen van terrein rond herenhuis, herinrichten, herstel van zichtlijnen; - Opnieuw bedekken van paden en aanpassen/nieuw inbrengen van paden; - Terugbrengen bloemperken en snoeiwerk; - Latwerk aanbrengen op betonschuttingen; - Groot onderhoud entreepoort Parkweg; - Aanpassing Zwitserse brug en voorzien van passende leuning - Looproute over vijver op huisplaats; - Tentoonstelling Vreugd en Rust in voorjaar 2020; - Boek over historie van Vreugd en Rust; - Historisch vooronderzoek, organiseren en begeleiden van inventarisaties van planten, struiken en bomen.
Gemeente Wassenaar	€ 42.500	Restauratie kiosk Buurtweg 116 te Wassenaar	<ul style="list-style-type: none"> - Restauratie van de kiosk incl. planvorming en bouwhistorische documentatie; - Aanpassing elektra, water en afvoer, binnenaafwerking van vloerconstructie.
Erfgoedhuis Z-H	€ 25.000	Dag van het Kasteel 2020	<ul style="list-style-type: none"> - Organisatie van Dag van het Kasteel in 2020 (min. 21 locaties nemen deel); - PR en communicatie.

Zuid-Hollands Landschap	€ 78.500	Restauratie Oranjerie Huys te Warmont (incl. herbestemmingsonderzoek en herstelplan Ronde Tuin)	<ul style="list-style-type: none"> - Restauratie van de oranjerie bij Huys te Warmont; - Onderzoeksrapport met resultaten en aanbevelingen m.b.t herbestemmingsonderzoek oranjerie; - Rapport met cultuurhistorisch inrichtingsplan t.b.v. herstel Ronde Tuin; - Promotie en communicatie.
Vereniging Hendrick de Keyser	€ 120.000	Restauratie interieur Westvleugel Huys te Warmont	Restauratie interieur Westvleugel.
Erfgoedhuis Z-H	€ 10.000	Hollands Buiten – Marketing 2020	<p>De website Hollandsbuiten.nl is online en actueel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vier regioverhalen ontwikkeld en toegevoegd; - Content per buitenplaats is geredigeerd en geplaatst; - Vindbaarheid van de website is vergroot; - Website is uitgebreid met 10 Noord-Hollandse locaties. <p>Subsidie is uitsluitend voor de eerste 3 onderdelen.</p>
Stichting Erfgoed Oud-Poelgeest	€ 113.000	Boerhaavetuin en Parkeerplaats Oud-Poelgeest	<ul style="list-style-type: none"> - Grasveld achter oranjerie omgevormd tot parkeerplaats met verlichting en groene aankleding; - Huidige parkeerplaats omgevormd tot botanische tuin in sfeer van Prof. Boerhaave.
Gemeente Rijswijk	€ 17.500	Buitenplaats Syon – haalbaarheidsonderzoek koetshuis	Rapport met resultaten van haalbaarheidsonderzoek t.b.v. de gewenste ontwikkeling, incl. bouwtechnisch en cultuurhistorisch onderzoek.
Gemeente Wassenaar	€ 20.750	Restauratieplan cementrustieke bruggen park De Paauw	<ul style="list-style-type: none"> - Consolideren losgeraakte onderdelen 3 bruggen en kademuur; - Opstellen restauratievisie en restauratieplan voor drie bruggen incl. werktekeningen en – omschrijving; - Realiseren informatiebord.
Stichting tot behoud van cultuurhistorische buitenplaatsen	€ 12.000	Restauratieplan tuinmuren Bernice	Plan voor de restauratie en funderingsverbetering van de tuinmuren van Bernice

Stichting Beheer Park Rusthoff	€ 42.000	Opwaardering hoofdentree Park Rusthoff	<ul style="list-style-type: none"> - Rooien zieke lindebomen; - Grondverbetering voor aanplant nieuwe bomen/struiken; - Bestrating verwijderen en nieuw aanbrengen; - Planten fors formaat linden, eiken, rododendrons.
Stichting Twickel	€ 39.000	Restauratie stoep Baljuwhuis Wassenaar	Hardstenen stoep en smeedijzeren hekwerk gerestaureerd.
Te Werve Monumenten BV	€ 71.134	Herontwikkeling oranjerie landgoed Te Werve	Oranjerie bouwkundig gereed gemaakt voor herbestemming.
Zuid-Hollands Landschap	€ 39.000	Landgoed Wassergeest: cultuurhistorisch onderzoek en herstel recreatieve toegankelijkheid	<ul style="list-style-type: none"> - Rapport met resultaten cultuurhistorisch onderzoek naar landgoed Wassergeest; - Vernieuwd 2 bruggen, 8 hekken en overstappen; - Vernieuwd 5 bruggen t.b.v. laarzenpad; - Paden vrijgemaakt van gevaarlijke situaties door essentaksterfte en aanplant nieuwe bomen; - Verbeterd recreatieve structuur d.m.v. plaatsen routepaaltjes en informatieborden; - Promotie en communicatie.
Limes			
Subsidieontvanger	Maximale subsidie	Activiteit	Prestaties
Stichting Romeinen.nu	€ 12.000	Digitaal Romeinenplatform pilot Zuid-Holland	Realisatie van een nationaal digitaal platform, waarin alle activiteiten van de Limes in Zuid-Holland met betrekking tot kennis, educatie en recreatie & toerisme worden geïntegreerd (i.s.m. Erfgoedhuis Zuid-Holland).
Stichting Waterrecreatie Nederland	€ 80.500	Beleef de Romeinse Rijn en Vliet 2020 t/m 2022	<p>Realisatie 4 deelprojecten na haalbaarheidsonderzoek 2019:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een samenhangende waterinfrastructuur (aanlegplekken / steigers) als drager voor de beleving van de Romeinse Rijn en Vliet; - Beeldkwaliteitplan, realiseren via ontwerp en plaatsen steigerborden, bewegwijzering en oevermarkeringen; - Een samenhangend aanbod van

			(vaar)arrangementen, gedragen door ondernemers, die in verschillende etappes, afzonderlijk of meerdaags, kan worden beleefd; - Limesproductaanbod / marketingpilot ZH - ontwikkelen van samenhangende marketing en productaanbod die inwoners, bedrijven, recreanten en toeristen verleidt om alle etappes in de route te beleven.
Stichting Museumpark Archeon	€ 75.000	Nationaal Romeins Scheepvaart Museum – voorbereidend museumplan	Realiseren van een voorbereidend Museumplan met de 3 onderdelen: - Museumconcept; - Integratie nationale Limes Visitor hub; - Collectie beheerplan.
Oude Hollandse Waterlinie			
Subsidieontvanger	Maximale subsidie	Activiteit	Prestaties
Gemeente Krimpenerwaard	€ 12.000	Beleefbaar maken infrastructuur Oude Hollandse Waterlinie in Schoonhoven	Plan opgesteld t.b.v. het vergroten van de zichtbaarheid en beleefbaarheid van de Oude Hollandse Waterlinie in de openbare ruimte in Schoonhoven (o.a. brug buiten de Veerpoort).
Gemeente Molenlanden	€ 200.000	Renovatie en restauratie oude Stadhuis Nieuwpoort	Renovatie, restauratie en herinrichting stadhuis Nieuwpoort ten behoeve van tentoonstelling Oude Hollandse Waterlinie en ceremoniële ontvangstruimte.
Stichting Oude Hollandse Waterlinie	€ 14.000	Onderzoek witte plekken Oude Hollandse Waterlinie	- Rapport met beschrijving van witte plekken opgeleverd; - Minimaal 2 plekken waar mogelijk objecten van de Oude Hollandse Waterlinie hebben gestaan uitgewerkt in aanbevelingen voor bescherming en beleefbaar maken van deze plekken.
Stichting Pubart	€ 10.000	Kinderboek Oude Hollandse Waterlinie	Boek opgeleverd met illustraties waarin de verhalen over de Oude Hollandse Waterlinie geplaatst worden in de beleving van kinderen (6-11 jaar). Oplage: 3000
Archeologische vereniging Gouda	€ 20.000	Zichtbaar maken Statensluis Gouda	- Archeologisch onderzoek uitgevoerd naar de Statensluis in Gouda die een rol speelde in de

			<p>inundatie;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitgewerkt plan om Statensluis zichtbaar en beleefbaar te maken door opmettelen van de sluiswanden bovengronds en aangeven sluiskolk in plaveisel.
Gemeente Gorinchem	€ 37.000	Linie landschap Gorinchem – Waardenburg	Koppeling en uitwerking van Oude Hollandse Waterlinie in het Definitief Ontwerp en uitvoeringsontwerp voor de dijkversterking Gorinchem-Waardenburg (o.a. post Hercules, Ravelijn en Delempoort).
V6 i.s.m. ProBiblio	€ 10.000	Nieuwe perspectieven; waterlinielandschap door andere ogen	Nieuwe doelgroepen laten kennismaken met de geschiedenis van de Oude Hollandse Waterlinie door een combinatie met niet direct aan de Oude Hollandse Waterlinie gerelateerde thema's (6) en activiteiten (12). O.a. zwerfvuilprikken langs de Oude Hollandse Waterlinie, laarzenwandeling door inundatie gebieden.
Stichting Oude Hollandse Waterlinie	€ 10.000	Waterliniepad 2.0	<ul style="list-style-type: none"> - Actualisering van de lange afstands wandelroute Oude Hollandse waterlinie o.a. door middel van borden en belevingselementen; - Beter bekend maken van de wandelroute.
Stichting Liniebreed Ondernemen	€ 19.900	Linie/vesting van boven	Reizende fototentoonstelling van luchtfoto's op minimaal 4 markante plekken van de Oude Hollandse Waterlinie.
Stichting Struinen en Vorsen	€ 24.700	Living history project: waterlinie experience tour	Op minimaal 6 plekken de beleving van de Oude Hollandse Waterlinie versterkt, zowel fysiek als virtueel.
Stichting Oude Hollandse Waterlinie	€ 64.500	Op weg naar 2022	<ul style="list-style-type: none"> - Projectleiding gericht op voorbereiding, aanjagen en organisatie jubileumprogramma 350 jaar Oude Hollandse Waterlinie in 2022; - Communicatie en marketing Oude Hollandse Waterlinie; - Uitvoeren projecten: canon van de waterlinie, het rampjaar verbeeld, de waterlinie academie en tentoonstelling en boek over hoofdkwartier van de prins

			(Nieuwerbrug); - Organisatie Waterliniefestival 2020; - Symposium / netwerkbijeenkomst 2020.
Cardboards.nl	€ 15.000	Virtual reality Linie	Pilot om op 1 plek 3D weergave van de Oude Hollandse Waterlinie te realiseren.
Trekvaarten			
Subsidieontvanger	Maximale subsidie	Activiteit	Prestaties
Museum Oud Overschie	€ 15.000	Leesbaar landschap in de bocht van de Schie	Het op het nieuwe Veerhuiseiland in Overschie plaatsen van: - 2 gedenksteden; - 4 cultuurhistorische informatiepanelen.
Gemeente Rotterdam	€ 30.000	Visie openbare ruimte langs de Schie en Historisch Delfshaven	Rapport met integrale visie voor de Schie en haar oevers, met 3 schetsontwerpen voor verblijfsgebieden langs de trekvaart.
Gemeente Midden-Delfland	€ 20.000	Beleving Delflandse trekvaarten door routes voor fietsen, wandelen & varen	- 11 belevingsroutes (fietsen, wandelen, varen) voor de Delflandse trekvaarten; - PR-middelen (vlaggen, banieren, stickers, folders, promo-film).
Buitenmuseum	€ 20.000	Beleef de trekschuit en stap met een Hollandse meester in een schilderij	- 2 belevingsroutes i.h.k.v. de trekschuit en de Hollandse meesters in het Havenkwartier Den Haag; - 10 films; - 15.000 folders.
Stichting Verborggen Stad	€ 60.000	Canals 5D – Time travel the landscape of the Dutch Golden Age	- Digitaal platform met op 12 locaties aan de Vliet en Schie een tijdreis naar de 17e eeuw; - Activiteitenprogramma (lezingen, podcast, erfgoedcafé).
Stichting Vrienden van het Overbosch	€ 21.000	Maak de Overboschvijver (be)leefbaar!	Herstel vijver in Overbosch aan Haarlemmertrekvaart, met: - Verwijdering dammen/ duikers; - Plaatsing duiker en stuwput; - 1 cultuurhistorisch informatiepaneel.
St. Historische Scheepstimmerwerf Klaas Hennepoel	€ 50.000	Traditionele botenbouw Academie aan de Haarlemmertrekvaart	- Botenbouw workshop 'Varend streekproduct'; - Lesprogramma scholieren; - Stage begeleiding MBO; - 1 boegbeeld element.
Stichting The Art	€ 50.000	Trekvaart in beeld 'Heen en	Plaatsing beeld i.h.k.v. de kunst- en

Foundation		Weer'	beeldenroute langs de Delflandse trekvaart over de functie van een jaagpaard, met: - Ontwerp en creatie; - Plaatsing/ fundering.
Stadsherstel Historisch Rotterdam NV	€ 30.000	Restauratie Zakkendragershuisje	Casco restauratie Zakkendragershuisje in historisch Delfshaven Rotterdam.
Stadsherstel Historisch Rotterdam NV	€ 140.000	Restauratie De Dubbele Palmboom	Casco restauratie De Dubbele Palmboom in historisch Delfshaven Rotterdam.
Waterdriehoek			
Subsidieontvanger	Maximale subsidie	Activiteit	Prestaties
Stichting Nieuw Buiten	€ 75.000	Herstel historische kade Zuidplaatje	- Kade van de 19e -eeuwse polder langs de Nieuwe Merwede hersteld; - Schotbalksluis hersteld; - Aanmeerplaats hersteld; - Verkennend onderzoek naar polderwachtersark uitgevoerd.
Gemeente Dordrecht	€ 110.000	Scheepshellingen Stadswerven	- Kraanbaan hersteld en veilig beloopbaar gemaakt; - Scheepshellingen van de historische scheepswerf hersteld.
Stichting Werelderfgoed Kinderdijk	€ 65.000	Wisboomgemaal educatie voorlichting stoom- en elektratijdperk	Voorzieningen die zorgen voor het beleven van de stoomperiode en de elektraperiode: - Een schaalmodel van het gemaal gerealiseerd; - Verlichting aangebracht; - Smederij hersteld; - Projectie door transparant scherm gerealiseerd.
Stichting Leefwerf de Biesbosch	€ 40.000	Zwarte Zwaantje	- Het Zwarte Zwaantje is in oude glorie hersteld; - Bruikbaar gemaakt voor opslag; - Toegankelijk gemaakt voor publiek.
Stichting Werelderfgoed Kinderdijk	€ 290.178	Wisboomgemaal restauratie fundering terugslagkleppen	Restauratie van de beschoeiingen, fundering en de twee waterlopen met de terugslagkleppen bij de persmond.
Stichting Werelderfgoed Kinderdijk	€ 84.000	Wisboomgemaal restauratie werkbaar maken elektrische centrifugaalpomp	Het weer werkbaar maken van de twee monumentale centrifugaalpomp.

Den Haag, 21 januari 2020

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland

secretaris
drs. H.M.M. Koek

voorzitter,
drs. J. Smit